

Az ellátó dandár rendeltetése, lehetőségei

*Elekes János ezredes,
Galambos János alezredes*

Mint a bevezető írásból is kitűnik az MN hadtápbiztosítási rendszerének korszerűsítése során jelentős szervezeti változás következik be a hadtáp felső tagozatait érintően az anyagi biztosítás szervezeteiben is. Így az összefegyvernemi hadsereg hadtáp állományában megszűnik a HDS Mozgó Bázis és belép a HDS Ellátó Dandár: a Tábori hadtáp tagozat megszüntetésével megszűnik a Tábori Mögöttes Bázis, a Tábori Előretolt Bázis és a központ hadtáp állományába belép egy Ellátó dandár, az elvonuló szárazföldi csapatok felső szintű anyagi biztosítására hivatott szervezatként. Az elvonuló szárazföldi csapatok anyagi biztosítási szerveinek tagozódása tehát a következő: – ellátó szakasz: – ellátó szd.: – ellátó z.: HDS Ello. dd.: – Központ htp. Ello. dd. Az ellátó szakasztól a HDS Ello. dd.-ig szervezetszerű csapatok, seregest állományába (z., e., ho., HDS) tartoznak, amíg a közp. htp. Ello. dd. nem tartozik összefegyvernemi kötelékbe.

1. Az ellátó dandár általános jellemzése és szervezete

Az Ello. dd. „összefegyvernemi” jellegű, csapatszervezetű hadtáp magasabbegység, melyben a parancsnokság vezetése alatt integrálódnak az ellátó-, szállító-, termelő-, feldolgozó-, kiszolgáló-, biztosító-, híadó stb. szervezetek, érvényesítve a funkcionális tevékenységek összhangját. Ki kell hangsúlyozni azonban, hogy nem egyszerűen a korábbi funkcionális szervezeteknek ilyen jellegű parancsnokság alárendeltségébe történő összedadásáról van szó, hanem a korábbi hasonló szervezetek belső struktúrájának korszerűsítéséről, elemeinek integrációjáról is, továbbá olyan új szervezetek kialakításáról, amelyek nagyban hozzájárulnak a teljesítő, működő-, és életképesség növeléséhez.

Az Ello. dd. tehát a központ hadtáp (összefegyvernemi HDS) hadtáp-magasabbegysége. E funkcióból eredő rendeltetése, hogy nomenklatúra és mennyiség szerint (az elvonuló szárazföldi csapatok, illetve az összefegyvernemi HDS mintegy két napi tevékenységét biztosító) fegyver; lőszer; pc. gjmű. ag.; üzemanyag; élelem; vv.-, híradó-, műszaki-, ruházati-, elhelyezési, térkép-, politikai, nevelési-, egészségügyi-, repülő lőszer, üzemanyag és repülő műszaki anyagot tároljon, a HDS Ello. dd.-hoz (a HDS csapataihoz) szállítson illetve kiadjon; HDS-nél a csapatok gépjárműveit, harckocsijait üzemanyaggal tömegesen feltöltse, kenyeret, húst állítson elő, továbbá textiltisztítást és javítást végezzen.

E rendelkezésből eredően az ellátó dandár feladatait a következőképpen lehet felsorolni:

- a dandár részére kiutalt anyagi eszközök átvétele, nyilvántartása;
- a meghatározott anyagi eszköz készletek - alapvetően gk. szállító eszközön való - tárolása, védelme, megőrzése;
- az anyagok szállítása saját gk. szállító eszközökkel a központ hadtáp raktáraiból, bázisairól (a központ hadtáp előretolt lépcső ello. dd-tól); kirakó állomásokról, kikötőkből és repülőterekről a saját és az elsőbb tagozat Ello. dd. raktáraiba (hadosztály ellátó z.-aljakhoz);
- az anyagi eszközök kiadása az ello. dd.-hoz ellátásilag utalt és vételezésre kötelezett csapatok részére;
- az ello. dd. készleteinek szállítása az áttelepülés során;
- seregtestnél a magasabbegységek harcokcsijai és gépjárművei üzemanyaggal történő tömeges feltöltése a menetvonalakon és különböző körletekben;
- kenyérsütés és biztosítás a sütődével nem rendelkező csapatok részére saját eszközökkel és polgári sütődék üzemeltetése útján;
- hús és hentesárú biztosítás a vágóüzemmel nem rendelkező csapatok részére saját eszközökkel és polgári vágóhidak üzemeltetése útján;
- kapacitással nem rendelkező csapatok textiltisztítás és javítási szükségleteinek kielégítése saját eszközökkel és polgári mosodák üzemeltetésével;
- felesleges, javításra váró fegyverzet, technika, egyéb felszerelések, anyagok, valamint zsákmány anyagok hátraszállítása, fogadása, ellenőrzése, osztályozása, újbóli kiadása, vagy további hátraszállításra való előkészítése (hátraszállítása).

Mindenkor az ellátó dandár a lehetőségből, a kapacitás igényből felépítve megfelelő szervezetbe csoportosított állománnyal rendelkezik.

A dd. pság. élén a parancsnok áll, aki az alárendelt egységeket, alegységeket személyesen, valamint helyettesei, a törzs-, és a szolgálat főnökökön keresztül vezeti. Az alaprendeltetésből fakadó és a mindenoldalú biztosítás feladatainak tervezésére, szervezésére, irányítására két meghatározó szervezettel - *Törzsszel* és *Anyagellátó és szállítást szervező osztállyal* - rendelkezik. Az utóbbi állományába hat KÁ katonai parancsnokság tartozik, így egyidejűleg ennyi KÁ (BÁ) munkáját képes megszervezni, irányítani.

A dandár alapvető funkcionális szervezetét képezik a raktárak: (fegyverzeti és lőszer; páncélos és gímű.; ag.; vegyvédelmi ag.; híradó ag.; műszaki ag.; élelmezési ag.; üzemanyag; vegyes raktár keretében ruházat, elhelyezési, térkép, politikai nevelési anyag) és a *csapatrepülő elló. szd.* (repülő lőszer tároló és ellátó sz.; re. üza. ello. és tár. sz.; re. mű. ag. ello. és tár. sz.) HDS dd.-ban felderítő szakanyag ellátó és javító szd. is van szervezve.

A tárolt anyagi eszközök mennyisége az elvonuló szárazföldi csapatok (HDS csapatai) mintegy kettő harcnapra felhasználásának pótlására elegendőek.

Az üza. raktár arra is képesített, hogy földön telepítsen üzemanyagot, ehhez több mint 50 db 10 m³-es, és száznál is több 25 m³-es hajlékony tartállyal rendelkezik.

Ugyancsak alaprendeltetéssel közvetlenül összefüggő szervezet az önálló gk. szállító z.-ak (három, összesen mintegy 6500 t szállítótérrel): ö. üza. száll. z.-ak (kettő, összesen 2200 m³ üza. szállító kapacitással), amelyek képesek a raktárak készletei mintegy 60%-át egy fordulóval felemelni, elszállítani.

A HDS Ello. dd. állományában üza. töltő szd. is van, amely a hk-ik és gépjárművek tömeges feltöltésére 10 készlet táborigi töltősorral rendelkezik.

A táborigi élelmezési üzem két sütőüzemmel, összesen 32 db sütőkemencével, egy vágóüzemmel rendelkezik. Állományába polgári húsüzemet, sütődét üzemeltető részlegek tartoznak saját és hadműveleti területen lévő üzemek polgári munkaerővel történő üzemeltetésének irányítására.

Hasonló nagyságrendű a táborigi textiltisztító és javító üzem. 10 mosóda szakasszal rendelkezik, ezekben 1-1 mosóda készlet és összesen 80 db varrógép, ugyancsak rendelkezik polgári mosódát üzemeltető részleggel.

A biztosító és kiszolgáló jellegű alegységek közül a legjelentősebb táborigi gímű. javító műhely (öt javító szd-al) az Ello. dd. és más alegységek gépjárműveinek javítására van hivatva.

Az önálló híradó szd. az előljáró irányító szervvel, ellátó bázisokkal, az alsóbb tagozat ellátó szervezeteivel, az együttműködő szervekkel, valamint az Ello. dd. szervezeteivel való összeköttetést biztosítja. Az önálló műszaki szd. az Ello. dd. Pság vezetési pontjának műszaki berendezésére, az Ello. dd. települési körletén belüli műszaki biztosítási feladatok végzésére és víz biztosítására van szervezve. Állományába két műszaki utász sz., három technikai gépszakasz és egy vizellátó sz. tartozik.

Az önálló kiszolgáló és ellátó z. az Ello. dd. Pság ellátására, kiszolgálására, a komendáns szolgálat és a forgalomirányítás, katonai kereskedelmi cikkek biztosítására szolgál.

Az ór, rakodó és szállítványkísérő z. az Ello. dd. raktáraiban, KÁ-on (BÁ-on) a berakási-kirakási munkálatok végrehajtására, őrzésére, védelmére, a szállítványok kísérésére, őrzésére, védelmére összesen 12 db ZU-2 lé. gpu-val; 12 db gpu-val; és 24 db darus gk-val; 36 db tj. rakodógéppel rendelkezik.

Az önálló vegyvédelmi z. (csak a hds. ello. dd.-ban) a dd. települési körletében és áttelepülési útvonalain a vegyi és sugárfelderítés végrehajtására, a dd. ellen tömegpusztító eszközökkel végrehajtott csapások következményei felszámolása szakfeladatainak végrehajtására hivatott.

Az Ello. dd. állományának szervezeti struktúrája úgy került kialakításra, hogy a szervezetek oszthatók, így zökkenőmentesen kikülöníthetők Ello. dd. részek a szükséges hadműveleti irányokba.

2. Az ellátó dandár felkészítése

Az ellátó dandár szervezetei az állandó harcckészültség időszakában alapvetően nem funkcionálnak, többségük, illetve a központ hadtáp ellátó dandár vonatkozásában csak kislétszámú „M” törzssel, vagy még azzal sem rendelkezik. A szervezetek háborús feladatokra történő felkészítése, harcckészültségi - mozgósítási feladatainak megtervezése, begyakorlása, a tervek naprakészségének biztosítása az érvényben lévő intézkedések, utasítások alapján történik a megalakításukért felelős szervek és azok előljárói irányításával és vezetésével, (a hadsereg pk. htp. h.) illetve az MN Hadtáp Törzsfőnök által támasztott követelmények figyelembevételével. Az ellátó dandár magasabbegység-szintű felkészítését a hadsereg hadtáp törzs, illetve az MNHF-ség tervezi, szervezi és vezeti.

A harcckészültségi -mozgósítási feladatok tervezésénél a feladatok begyakorlásánál kiemelt figyelmet kell fordítani az alábbi követelmények érvényesítésére:

- minden önálló állománytáblával rendelkező szervezet olyan egység típusú

tervvel rendelkezzen, mely tartalmazza a feladatokat a HKSZ-„M” elrendelésétől a harckészültségi körletben elérendő készenlétig, olyan számvetéssel, hogy a harckészültségi körletben a szervezetek részére előírt mozgó és kiegészítő készleteken kívül az elrendelt hadműveleti készletek is a gépkocsi szállító zászlóalj szállító eszközein rendelkezésre álljanak:

– az ellátó dandár szervezetei harckészültségi körleteit a lehetőségek függvényében úgy kell kijelölni, hogy azok tegyék lehetővé azt, hogy a raktárak a hadműveleti készleteiket szállító gépkocsiszállító zászlóaljjakkal együtt, vagy egymás közelében kerülhessenek elhelyezésre és az alkalmazási (összpontosítási, települési) körletbe történő együttes előrevonásra:

– a szervezetek megalakításáért azon szervezetek parancsnokainak felelőssége kerüljön érvényesítésre, amelyek az MN alakulatai hadiszervezetének megalakítási tervében – kivételes esetben külön intézkedésben – e feladatokra ki vannak jelölve:

– az ellátó dandár parancsnokság által megalakított szervezetek HKSZ-M tevékenységének vezetése az ellátó dandár parancsnokság által; a többi szervezetké a megalakítók által kerüljön megvalósításra a kijelölt harckészültségi körletbe történő beérkezésig, azaz a készenlét eléréséig.

A készenlét elérése után – a harcérték átadásával egyidőben a – vezetést a dandár parancsnokság veszi át és valósítja meg, még abban az esetben is, ha a szervezetek egy részének harckészültségi körlete a dandár parancsnokság harckészültségi körletétől nagyobb távolságra van.

A megalakító teljes felelőssége csak akkor szűnik meg, ha az általuk megalakított szervezetek a menetet az alkalmazási (összpontosítási, települési) körletbe történő előrevonás végrehajtása céljából megkezdték.

A hadműveleti készletek szervezett málházása érdekében a gépkocsi szállító zászlóaljak parancsnokai az előjáróik követelményeinek megfelelően az érintett központi raktárak parancsnokaival közösen elkészítik a málházási tervet, melynek egy-egy példánya a gépkocsi szállító zászlóalj és a központi raktár HKSZ-M tervének szervezti részét képezi. Ugyanebben az időben térképen rögzítik a málházásra érkező gépkocsi szállító zászlóalj várakozási és gyülekezési körletét, a hozzá vezető utakat, a forgalomszabályozást, az összeköttetést.

A várakozási és gyülekezési körlet állapotának fenntartásáért, esetleg új körlet kijelöléséért és az ezzel kapcsolatos pontosításokért elsősorban az érintett központi raktár parancsnokai felelőssége kerüljön érvényesítésre.

3. Az ellátó dandár alkalmazásához történő csoportosítása

Miután az ellátó dandár befejezte a mozgósítását, az elrendelt anyagi készletekkel együtt a harckészültségi körletében elérte a készenlétet, a háborús hadrendjében szereplő gépkocsi szállító zászlóaljjakkal, raktárakkal és egyéb egységekkel, alegységekkel együtt azonnali indításra készenlétbe tartva a felderítő csoportokat (a fogadást irányító pontok várható állományával együtt) felkészül a várható alkalmazási (összpontosítási, települési) körletbe történő előrevonásra. Az előrevonás szervezett végrehajtása érdekében az előjárói intézkedés megérkezése nélkül is megkezdji és szervezeten végrehajtja mindazokat a feladatokat, amelyek a hosszú menetek előkészítésével kapcsolatban az utasításokban és szabályzatokban elő vannak írva.

Az MN elvonuló csapatai várható alkalmazási irányait, sajátosságait az előrevonás távolságát számításvéve az ellátó dandár előrevonása (hadsereg és

központhadtáp) önállóan, a rendszeresített gépkocsiszállító eszközein, kocsikon kerül végrehajtásra, az állandó harckészültség időszakában az előljárók által kidolgozott, a kialakult helyzetnek megfelelően pontosított terv alapján.

Az ellátó dandár az előrevonás végrehajtása érdekében a viszonylagos kistávolság, továbbá a szervezeti megalakulási helyeinek és ebből fakadóan a harckészültségi körletei nagy területen való szétszórtsága következtében nem alakítja meg a klasszikus dandár szintű menetrendet. Helyette kisebb-nagyobb menetszoportokat, ezen belül menetszlopokat, lépcsőket képezve valósítja meg az előrevonást (a hadműveleti csoportosítás felvételét).

Az előrevonási parancsnok a hadsereg ellátó dandár vonatkozásában a hadseregparancsnokok hadtáp helyettese, a központ hadtáp ellátó dandár vonatkozásában az MNHF juttatja el a dandár szervezeti, illetve a kialakított előrevonási csoportok parancsnokai részére. Az utóbbi változat esetében a csoportparancsnokok szervezik az előrevonási parancs eljuttatását a csoporthoz tartozó szervezetek részére és teljes felelősséggel tervezik a meghatározott csoport menetét, kijelölik a menetszlop-parancsnokokat, meghatározzák a menetszlopok állományát, szigorúan ügyelve arra, hogy a menetszlopokon belül a szervezetek csak a működőképesség határáig kerüljenek megbontásra.

Az összpontosítási körlet felderítése, a beérkező menetszlopok szervezett fogadásának, szervezetszerű alegységekre, egységekre történő bontásának, települési helyeikre történő utánvezetésének érdekében az előljáró által (hds. htp. törzs; MNHF-ség) elrendelt időben az állandó harckészültség időszakában, valamennyi szervezet állományából kijelölt, a mozgósítás végrehajtása időszakában felkészített felderítő csoport kerül kiküldésre, megerősítve a fogadó-irányító pontok vezető és kiszolgáló állományával.

Menet alatt az oszlopok és a gépjárművek közötti távolság, valamint a menetssebesség és a napi menetütem függ a feladattól, a konkrét helyzettől és a biztonságos forgalom feltételeitől.

A dandár egységei, alegységei menetének közúti biztosítása a központ hadtáp, illetve a hadsereg közúti biztosítási rendszerében kerül megvalósításra.

A mozgásbiztosító osztagok szervezésére az önálló kiszolgáló zászlóalj, az önálló műszaki század és a dandár egyéb alegységei kerülnek felhasználásra.

A dandár alegységeinek, egységeinek menet alatti vezetését az előljáró által kijelölt operatív csoportok valósítják meg az erre a célra berendezett vezetési pontokról.

A menetszoportokon, menetszlopokon belüli összeköttetés elsősorban mozgó eszközökkel, az alegységeken belül jelekkel kerül biztosításra. A rádiók vételkész helyzetben vannak. Az ellátó dandár alegységei, egységei mozgásának ellenőrzésére és az intézkedések átadására felhasználásra kerülnek az ellátó dandár menetszoportjai menetvonalán szétbontakozott közúti-komendáns szolgálat hiadó technikai eszközei is.

Az alkalmazási (összpontosítási, települési) körlethez történő közeledés mértékének megfelelően a dandár alegységeit, egységeit a helyzettől és a kapott feladattól függően az előrevonási tervvel egyidőben pontosított települési (elhelyezkedési) terv alapján a dandár felderítő csoport parancsnokának vezetésével szétbontakoztatják (telepítik) illetve elhelyezik készenlétben az ellátási feladatok végrehajtására, illetve a további előrevonásra.

A dandár parancsnokság beérkezése után ezeket a feladatokat a felderítő csoport parancsnoka a dandárparancsnok irányítása mellett végzi. A beérkezett

alegységek, egységek azonnal megszervezik az őrzés-védelmet és a tömegpusztító fegyverek elleni védelmet. Megkezdik a körleteik műszaki berendezését, végrehajtják az álcázási feladatokat, felkészítik az állományt az ellátási feladatok, illetve újabb menet végrehajtására.

Az ellátó dandár telepítése, áttelepítése a hadművelet előkészítő és végrehajtás időszakában – a hadsereg ellátó dandár vonatkozásában a hadseregparrancsnok hadtáphelyettese a központ hadtáp ellátó dandár vonatkozásában a koalíciós front hadtáp biztosítási tervével szoros összhangban az MNHF intézkedései alapján kerül megvalósításra.

A csapatok támadáshoz való előkészítése során, a megindulási helyzetben az ellátó dandár rendszerint egy körletben az arcvonaltól – a központ hadtáp ellátó dandár 100–120 km-re, a hadsereg ellátó dandár 60–80 km-re települ.

Védelmi hadműveletben a központ hadtáp ellátó dandár 200–250 km-re, a hadsereg ellátó dandár 80–120 km-re települ a peremvonaltól.

Az ellátó dandár erői és eszközei egy részének önálló irányba történő települése esetén a kijelölt erők és eszközök olyan távolságra települnek az arcvonaltól (peremvonaltól) mint az ellátó dandár főerői.

Védelemben az ellátó dandár részére (a kikülönített erők és eszközök részére is) az alapvető települési körlettől 10–15 km-re tartalék körlet kerül kijelölésre és berendezésre.

Az ellátó dandár települési körletet úgy kell kijelölni, hogy az biztosítsa: az egységek, alegységek szétbontakozásához, feladatai végrehajtásához szükséges feltételeket: az egységek, alegységek gyors gyülekezési, a szállító oszlopok, menetoszlopok gyors megalakulásának és menet megkezdésének feltételeit, az után és hátraszállításához az új körletbe történő áttelepülés megkezdéséhez szükséges utakat: a különböző fajtájú anyagi eszközök tárolásával kapcsolatos rendszabályok betartásának feltételeit: az egységek, alegységek harcbiztosításával, vezetésével kapcsolatos feladatok megoldásának kedvező feltételeit: a települési körlet közelében olyan utak meglétét, amelyek biztosítják a dandárhoz vételezésre érkező és elmenő szállító eszközök várakozási és gyülekezési körleteinek kijelölését és berendezését: a megfelelő vízelőhelyeket és álcázási feltételeket, továbbá a műszaki munkák kedvező feltételeit.

Az ellátó dandár települési körletének rendelkezni kell 2–3 kijáráttal a hadsereg, illetve a front (központ hdt.) katonai gépkocsi útjaira, valamint bekötőutakkal a dandár alegységeihez, egységeihez. Az utak vonalvezetésének és rajtuk való forgalomszabályozásnak olyannak kell lenni, hogy ki legyen zárva a települési körletben az oszlopok találkozó forgalma.

Az ellátó dandár útjainak, a dandárhoz érkező szállítóeszközök várakozási és gyülekezési körleteinek berendezése, karbantartása a dandár erőivel és eszközeivel történik (elsősorban a műszaki század, kiszolgáló zászlóalj).

A dandár útvonalain a dandár, az alárendelt egységek alegységek vezetési pontjai egyezményes jelekkel ellátott táblákkal kerülnek megjelölésre. Az ellátó dandár útjainak a hadsereg, illetve a front katonai gépkocsi útjaival való találkozásainál a központ hadtáp, illetve a hadsereg közúti komendáns erőiből történik a forgalomszabályozók felállítása. A dandár települési körletein belül, továbbá a menetsoportokon (helyőrségeken) belül a forgalom szabályozás a dandár (helyőrségek) erőivel és eszközeivel szervezetszerű forgalomszabályozóival és erre felkészített tartalékkal kerül megvalósításra.

Az ellátó dandár egységeinek, alegységeinek olyan menetszlopokban (helyőrségekben) kell települni, amelyek biztosítják a feladatok hatékony végrehajtását és az új körletbe történő szervezett áttelepülési készenléteket.

Az ellátó dandáron belül a helyőrségek számát alapvetően az önálló gépkocsi szállító zászlóaljok száma adja. Ezenkívül önálló helyőrségként települ: a dandár vezetése a vezetést biztosító és kiszolgáló alegységekkel: csapatrepülő ellátó század; felderítő szakanyag ellátó és javító század – csak a hadseregnél –; rakéta hajtóanyagellátó század – a csak a központ hadtáp-nál; tábori textiltisztító és javító üzem – csak a központ hadtáp-nál; üza. töltő század – csak a hadseregnél; az ellátó dandár hadtáp egészségügyi és technikai alegységei – a dandár vezetési pontjaitól 3–5 km-re.

Egy helyőrség településéhez 15–20 km² terület szükséges. A helyőrségek közötti távolság 3–5 km. Mindezek figyelembevételével a központ hadtáp ellátó dandár települési körlete elérheti a 300–350 km²-t, a hadseregé 250–300 km² területet.

Az ellátó dandár áttelepülése a támadó hadművelet folyamán a csapatokhoz való közeledés céljából a helyzettől függően megvalósulhat teljes állománnyal, illetve részenként. A dandár teljes állománnyal rendszerint két menetvonalon hajtja végre a menetét. Az ellátó dandár kikülönített része (dandár részleg) rendszerint egy menetvonalon települ át.

Az áttelepülés olyan számvetéssel kerül megszervezésre, hogy a központ hadtáp ellátó dandártól a hadsereg ellátó dandárig, a hadsereg ellátó dandártól a hadsereg első lépcsőjében tevékenykedő hadosztályok ellátó zászlóaljainak települési vonaláig a távolság ne haladja meg az adott ellátó dandár szállító járművei félnapi menettávolságát. A csapatok napi 50 kilométeres támadási üteme esetén a hadsereg ellátó dandár kétnaponként, a központ hadtáp ellátó dandár három–négynaponként települ át (ezek az elvek vonatkoznak az ellátó dandár részleg áttelepülésére is).

Az áttelepülés megtervezésénél, megszervezésénél és végrehajtásánál kiemelt figyelmet kell fordítani a felderítő (előkészítő) csoport állományának összetételére, felkészítésére, időbeni kiküldésére, vele az összeköttetés fenntartására.

Az ellátó dandár minden egyes menet csoportját (menetszlopát) úgy kell megalakítani, hogy annak állománya és felépítése a menet alatt biztosítsa az életképességet, vezethetőséget, a feladatok végrehajtására való önállóságot, és lehetőség szerint biztosítva legyen a dandár egységei és alegységei szervezetszerű részlegeinek alegységeinek együttartása. Az oszlopok elején azok a szállítóeszközök menetelnek az anyagi eszközökkel együtt, amelyek arra hivatottak, hogy elsősorban juttassák el az anyagokat a csapatokhoz. A raktárak lehetőleg azokkal a gépkocsi szállító zászlóaljakkal együtt meneteljenek, amelyek az anyagi készleteik áttelepítését végzik.

Az ellátó dandár menetszlopai mélységben zászlóalj, ezen belül század (raktár) lépcsőkre, oszlop részekre tagozódnak. Az oszlopok parancsnokainak elsősorban a dandár vezető szervek felelős személyeit, az önálló gépkocsi szállító zászlóaljak, raktárak és egyéb egységek alegységek parancsnokait célszerű kijelölni.

Az ellátó dandár egységeinek, alegységeinek vezetése a menet alatt a dandárparancsnok vezetési pontjáról az oszlopok, az egység és az alegységek parancsnokain keresztül valósul meg. A dandár vezetési pontja rendszerint a főerők élén menetel. A kikülönített dandár részleg menetét a tevékenységének

irányítására létrehozott híradó, kiszolgáló erőkkel megerősített operatív csoport vezeteti a dandár főerői vezetése alkalmazott elveknek, követelményeknek megfelelően.

A települési körlet határára érkező menetoszlopok fogadását, az alegységek, részlegék után vezetését az előre kiküldött operatív csoport az oszlop, alegység, illetve részlegparancsnokokkal szoros együttműködésben végzi, azoknak az erőknek és eszközöknek a felhasználásával, amelyek e célból a felderítő-előkészítő csoportba beosztásra és a feladat végrehajtására időben útbaindításra kerülnek.

Amennyiben a menet végrehajtása alatt számolni kell az anyagi eszközök átvételére, kiadására a megállás időtartamától, az utak megtételétől, állapotától és az álcázás feltételeitől függően a dandár menetoszlopai előzőleg megtervezett és felderített útszakaszon a menet vonaláról letérve rejtett helyeken, illetve az utak jobb oldalán rendszerint csökkentett távolságra kerülnek elhelyezésre, olyan számvetéssel, hogy biztosítva legyen az érkező járművek szabad haladása, az anyagi eszközök gyors átvétele, kiadása és az oszlopok (járművek) megkerülésének lehetőségei.

4. A dandár tevékenységek mindenoldali biztosítása

Az ellátó dandár egységei, alegységei harcbiztosítása – a gépesített egységek, magasabbegységek harcbiztosításával kapcsolatos követelményekhez hasonlóan – megszervezésének vezetését a dandárparancsnok valósítja meg. A harcbiztosítás sikeres megvalósítása érdekében a dandár törzs a parancsnok elhatározása és utasítása, valamint az előljáró hadtáp törzs utasítása alapján harcbiztosítási tervet dolgoz ki és ellenőrzi annak maradéktalan végrehajtását. A terv az adott települési körletre, valamint minden egyes áttelepülés időszakára kidolgozásra kerül. A harcbiztosítás megszervezésével kapcsolatos feladatok megszabása az alegységek, egységek parancsnokai részére harcbiztosítási intézkedésben történik.

A harcbiztosítás megszervezése és végrehajtása abból a célból történik, hogy az ellenség idejében felderítésre kerüljön és rendszabályokat lehessen foganatosítani a dandár védelmével kapcsolatban. Az ellenség felderítése elsősorban a közelbiztosítók, a közvetlen őrségek, a komendáns szolgálat, a vegyifigyelő őrsök és a vegyifelderítő járőrök személyi állományával történik. Az ellenséggel kapcsolatos adatok beszerezhetők az előljáró, a szomszédok a szétbontakozott közúti komendáns szervek, a helyi lakosság tájékoztatása, illetve kikérdezése alapján is.

A légi ellenség felderítése a dandár települési körletének kiemelkedő pontjára telepített vizuális figyelőpontok és az alegység figyelői által kerül végrehajtásra. A műszaki és vegyisugár, továbbá a bakteorológiai felderítés az ellátó dandár műszaki és vegyivédelmi alegységei – egyes esetekben az előljáró által biztosított szakfelderítők – által történik. Az áttelepülés alatt, továbbá az anyagokat szállító gépkocsi szállító oszlopok érdekében a vegyi és bakteorológiai felderítést a menetoszlopok biztosítására létrehozott menetbiztosító részlegébe beosztott vegyifelderítők hajtják végre.

A tömegpusztító eszközök hatásának csökkentése érdekében a dandár erői és eszközei széttagoltan helyezkednek el, olyan számvetéssel, hogy a menetet szervezeten meglehessen kezdeni, a terep által nyújtott védelmi lehetőségeket hatékonyan fel lehessen használni, a helyőrségek, illetve a zászlóalj menetoszlopok közötti 3–5 km távolságot belehessen tartani, a lőszer, robbanóanyag és üzemanyag raktárakat lehetőleg több helyőrségben, oszlopban lehessen elhelyez-

ni, a többi raktárak pedig ne kerüljenek megosztásra; minimális erő és eszköz-ráfördítéssel megoldható legyen az alegységek álcázása, a műszaki berendezések kiépítése, megbízhatóan lehessen megszervezni valamennyi híradó eszköz felhasználásával a dandár egységeinek, alegységeinek értesítését az ellenség tömegpusztító fegyvereinek alkalmazása veszélyéről.

Az őrzés védelem rendszerint az ellátó dandár teljes személyi állománya bevonásával központilag – dandár méretben – helyőrségenként, ezen belül közvetlenül egységenként, alegységenként kerül megtervezésre. A különösen fontos objektumok őrzését, a rezsim szabályok megvalósítását az önálló kiszolgáló és ellátó zászlóalj erői és eszközei végzik.

A szállító oszlopok őrzése és védelme a szállító alegységek állományán kívül a rakodó és szállítmánykísérő zászlóaljak erőivel és eszközeivel történik.

A helyőrségek, egységek, alegységek elhelyezési körletei szilárd körkörös védelmének biztosítása céljából elsősorban a veszélyeztetett irányokba védelmi állások kerülnek berendezésre. Minden egyes egység, alegység települési helyén lövészerkók és fedezékek kerülnek kiadásra és berendezésre.

A meglévő völgykatlanokat, pincéket, épületeket és más építményeket tűzvezetésre készítik elő. A védelem összes irányában megszervezik a tűzrendszert és az együttműködést. Az alegységek részére a harci alegységekkel összhangban kijelölik a tűz alapvető sávjait és a kilövés alapvető szektorait.

Az ellenség kisebb csoportjait rendszerint a közelbiztosítók, valamint a kijelölt tartalékok semmisítik meg. Nagyobb erejű ellenség esetében a megtámadott egység teljes személyi állománya elfoglalja saját állásait a dandárparancsnok intézkedésének megfelelően a szomszéd helyőrségek kijelölt tartalékai is segítséget nyújtanak a megtámadott egységeknek.

A dandár ellenállóképességét meghaladó túlcrejű ellenség támadásban a közeli fegyvernemi magasabbegységek és egységek is résztvesznek, a hadsereg, illetve a front parancsnok utasításának megfelelően.

A tömegpusztító fegyverek következményei szervezett felszámolása érdekében dandár mentőosztag és helyőrség szintű mentőcsoporok kerülnek létrehozásra és szükség esetén működtetésre. A létrehozott mentőosztagok állománya az alkalmazás kezdetéig tervszerűen végzi a funkcionális tevékenységével járó feladatokat.

Az állomány részleges mentesítése az alegységek, egységek parancsnokai utasítása alapján azonnal, a teljes mentesítése a dandár parancsnok utasításának megfelelően a kapott feladat végrehajtásának befejeztével történik. A teljes mentesítést a hadsereg ellátó dandár vonatkozásában a dandár vegyivédelmi zászlóalj, a központ hadtáp vonatkozásában az őr és biztosító ezred vegyivédelmi zászlóalj erői és eszközei végzik. Súlyos esetekben a hadsereg, illetve a front vegyivédelmi csapatai is résztvesznek a teljes mentesítés végrehajtásában.

Az ellátó dandár sajátosságait tekintve igen nagy jelentősége van a tüzek megelőzésének a keletkezett tüzek oltásának. A tüzek megelőzése és oltása biztosítható: az ellátó dandár összes egységénél és alegységénél a tűzbiztonsági szabályok pontos végrehajtásával; a tűz- és robbanásveszélyes anyagok széttagolt elhelyezésével és földbesüllyesztésével, az anyagi eszközök fedésére felhasználásra kerülő építmények tűzálló takaróval való ellátásával, a sátrak ponyvák tűzvédőanyaggal történő átitatásával, a tűzoltó alegységek állandó készenlétben tartásával; a tűzoltó őrsök, tűzoltó felszerelésekkel történő ellátásával; víz, és egyéb tűzoltó eszköz tartalékok létrehozásával; a dandár egész személyi állományának a tüzek megelőzésére és oltására történő felkészítésével.

Az egységeknél, alegységeknél a tüzek oltását a saját tűzoltó alegységek és a személyi állomány oldja meg. Ha szükséges, a dandárparancsnok elhatározásának megfelelően a tűz gócpontjához közel lévő egységekből, alegységekből tűzoltó alegységek kerülhetnek bevonásra, ugyancsak bevonásra kerülhetnek még az önálló kiszolgáló ellátó zászlóalj és a dandár más egységei, alegységei is.

Az ellátó dandár alegységei, egységei hadtáp biztosítása megszervezésének alapját a dandárparancsnok által a megszabott feladatok végrehajtására hozott elhatározás képezi.

A hadtáp biztosítás sikeres megvalósítása érdekében a dandárparancsnok azokat a feladatokat szabja meg, mint az összefegyvernemi magasabbegységek parancsnokai. A dandár erői és eszközei egy része önálló irányban történő alkalmazása esetén a tevékenység jellegétől függően kiegészítő feladatok megszabására is sor kerülhet.

A hadtápbiztosítás tervezését a parancsnok hadtáp helyettese a parancsnok elhatározása alapján szoros együttműködésben a szolgálat főnökökkel és a parancsnok technikai helyettesével valósítja meg.

A hadtáp biztosítás megtervezésre kerül a dandár adott körletében történő tevékenységére, valamint minden egyes áttelepülésre.

A dandár hadtáp alegységei a dandár részére meghatározott körleten belül a dandár harcállásponttól 3–5 km-re széttagoltan, az álcázási rendszabályok betartásával, a terep védőképességének kihasználásával települ. Menetben a dandár vezetésének menetrendjében menetel. A dandár erői és eszközei megosztása esetén a dandár hadtáp is arányosan megosztásra kerül, olyan számvetéssel, hogy a kikülönített részleg hadtáp biztosítása önállóan megoldásra kerülhessen.

A dandár egységei, alegységei hadtáp szervei az egységükkel, alegységükkel együtt települnek át.

A dandár az anyagi eszközöket saját, hadsereg, illetve központ hadtáp raktáraiból az önálló kiszolgáló és ellátó zászlóalj útján kapja.

A dandár alegységei, egységei folyamatos anyagi biztosításra ezred szintű, az önálló kiszolgáló ellátó zászlóaljnál a dandár valamennyi egysége és alegysége részére hadosztályszintű készletek kerülnek létrehozásra.

Az ellátó dandár egységei, alegységei részére az anyagi eszközök kiutalása a dandár szolgálat főnökei elosztói alapján az önálló kiszolgáló és ellátó zászlóaljon keresztül a hadsereg illerve a központ hadtáp raktáraiból történik. Ezzel lehetőség adódik a hadsereg, illerve központ hadtáp raktárainál vételező szervezetek számának csökkentésére és a csapatok gyorsabb kiszolgálására.

A dandár alegységei, egységei részére az anyagi eszközök utánszállítása a parancsnok hadtáp helyettes által kidolgozott és a dandárparancsnok által jóváhagyott terv alapján kerül megvalósításra, alapvetően az önálló kiszolgáló és ellátó zászlóalj szállító eszközeivel, egyes esetekben az egységek, alegységek szállítótereinek ideiglenes bevonásával.

A dandár egységei, alegységei meleg étellel történő ellátása, az alegységek, egységek hadtáp szervezeteinél rendszeresített mozgókonyhákról valósul meg. A technikai eszközeik feltöltése az alegységek, egységek eszközeivel történik.

A személyi állomány egészségügyi biztosítása az egységek, alegységek, továbbá az önálló kiszolgáló és ellátó zászlóalj eu. szervezetei erőivel és eszközeivel történik, olyan számvetéssel, hogy az elsősegélyt maga a sérült és az alegységek sebesültvivői, az első orvos előtti segínyt az egységek és alegységek segélyhelyein (egyes egységeknél az egységek segélyhelyein első orvosi segínyt is,)

az első orvosi segílyt az önálló kiszolgáló és ellátó zászlóalj segílyhelyein kapják meg az arra rászorulóknak. Az ellenség által alkalmazott tömegpusztító fegyverek következményei felszámolásához az ellátó dandár megerősítésre kerülhet 1-2 önálló egészségügyi osztaggal is. Azok a sérültek és betegek, akik szakorvosi, szakosított szakorvosi ellátásra szorulnak az egységek, alegységek, továbbá az önálló kiszolgáló és ellátó zászlóalj egészségügyi és egyéb szállító eszközeivel a központ hadtáp tábori kórházaiba kerülnek elszállításra.

Az ellátó dandár technikai biztosításának alapját hasonlóan a hadtápbiztosítás alapjához a parancsnok elhatározása képezi. A technikai biztosítás fontos, növekvő eleme a hadtáp technikai biztosítás, amelyben az ellátó dandárra a MN szárazföldi csapatát érintő funkciók is hárulnak.

A tervezés rendje alapvetően megegyezik a hadtápbiztosítás tervezésével. A technikai alegységek településének, áttelepülésének rendje megegyezik a hadtáp alegységekével. A technikai anyagokkal, löszerral történő ellátás csatornái azonosak a hadtáp anyagokéval. A technikai alegységek a hadtáp alegységek közelében, azokkal egy helyőrséget alkotva települnek.

A dandár technikája és fegyverzete technikai kiszolgálását a járművek vezetői, kezelői és más személyi állománya oldja meg az alegységparancsnokok, azok technikai helyettesei irányításával. A technikai kiszolgálás rendszerint a dandár részére megszabott feladatok előkészítése és befejezése időszakában kerül megvalósításra, az alábbi rendszabályok figyelembevételével:

- kisjavítást - a járművek vezetői, kezelői, továbbá a dandár alegységei, egységei javító műhelyei, továbbá a dandár önálló technikai, illetve gépjármű javító műhely erői és eszközei esetenkénti segítségével végzik;
- közepes javítást - a dandár önálló technikai, illetve gépjárműjavító műhelye végzi;
- a dandár erőivel és eszközeivel nem javítható technikát és fegyverzetet hátra kell szállítani a hadsereg központ hadtáp javító műhelyeibe.

Meneteknél - áttelepülés, előrevonás, szállító oszlopok mozgása -, minden egyes menetoszlopba technikai zárórészleget kell szervezni és működtetni. A technikai zárórészlegek állományába javító, vontató, egészségügyi erőket és eszközöket, tartalékalkatrészekkel, üzemanyaggal, élelemmel megrakott járműveket és tartalék gépjárműveket kell beosztani.

5. Az ellátó dandár tevékenységének megszervezése

Az ellátó dandár tevékenységének megszervezése a hadsereg, illetve az MN elvonuló csapatai anyagi szükségletei maximális, időben történő kielégítése érdekében történik. A dandár tevékenysége megszervezésének alapját a helyzetértékelésből levont következtetések képezik. A helyzetértékelésből levont következtetések alapján a dandárparancsnoki elhatározásnak minden oldalról megalapozottnak kell lenni és biztosítani kell - hogy a kapott feladatok a legkisebb erő és eszközráfordítással a meghatározott időre végrehajtásra kerüljenek.

A parancsnok elhatározása alapján a törzs kidolgozza és az érintettek részére eljuttatja mindazokat a parancsokat, intézkedéseket, tervek, melyek alapján a dandár szervezett tevékenysége folyamatosan biztosított. Kiemelt figyelmet fordítva a dandáron belüli és a dandár tevékenységét befolyásoló szervekkel történő együttműködés szoros, folyamatos fenntartására.

Az anyagi eszközöknek a dandár által történő átvételének, szállításának (továbbításának, kiadásának) megszervezése mindenekelőtt azoknak a szállító eszközöknek a fajtától és felszereltségétől függ, amelyekkel azok szállításra kerülnek.

Az ellátó dandárhoz az anyagi eszközöknek a dandár szállító eszközeivel való szállítása esetén a dandár szállító gépkocsi oszlopai elhelyezkednek a hadsereg illetve a központ hadtáp ellátó dandár raktárak körletében a részükre meghatározott helyen (ha szükséges, az összes anyagi eszközök vagy egy része a földre kerül lemálházásra), ahonnan az előjárói intézkedéseknek megfelelően átrakó körzetekbe vagy egyenesen a csapatokhoz kerülnek irányításra.

Azon anyagi eszközök átvételének (kiadásának) megszervezésére, amelyek nem a dandárnál vannak elhelyezve, a hadseregparancsnok hadtáp helyettes, illetve az MN EHVP pk. intézkedésének megfelelően a dandár parancsnok operatív csoportot jelöl ki megfelelő erővel és eszközökkel együtt.

A dandár részére az előjáró szállító eszközeivel szállított anyagi eszközök átrakásra kerülnek az ellátó dandár szállító gépkocsijaira vagy a hadsereg, illetve központ hadtáp ellátó dandár raktáraiba (földre) kerülnek lerakásra, az üzemanyag a rendszeresített tároló eszközökbe. A gépjárművek minden esetben olyan mennyiségben kerülnek irányításra az átrakó pontokra, raktárakba, amennyinek átrakása egyidőben végrehajtható. A szállító gépkocsi oszlop többi része a várakozási körletben (helyen) tartózkodik.

Az anyagi eszközök vasúti (vízi) szállító eszközökön való átvétele, továbbítása esetén a dandár törzs a megfelelő katonai komendással közösen megszervezi a kirakó állomás (kikötő) szemrevételezését.

A rakományok átvételére a dandár parancsnok (törzs) időben irányítja a kirakó állomásra (kikötőbe) a szükséges cróket és eszközöket.

Az átvett anyagi eszközök a vagonokból (hajókból) átrakásra kerülnek a gépjárművekre, amelyeket a gépkocsi oszlopokban a rendeltetési helyre irányítanak. Ha a terv szerint érkezik nagymennyiségű üzemanyag, akkor a lehetőség függvényében a vasúti tartálykocsikból (tankerekből) a dandár raktár csővezetékén átszívásra kerül a raktár tároló eszközeibe, illetve a dandár folyékony gépkocsi szállító eszközeibe.

A hadsereg, illetve központ hadtáp ellátó dandár raktáraiból az anyagi eszközök vasúti (vízi) szállító eszközökön való továbbítása esetén az ellátó dandár parancsnok (törzs) időben biztosítja az anyagi eszközöknek a kijuttatását és a vagonokba (hajókba) való berakását; a szállítóeszközökön kísérését és az anyagi eszközök átadását a címzett részére a kirakó állomásokon (kikötőkben).

A továbbítandó anyagok gépkocsival kerülnek a berakó állomásra és közvetlenül berakásra kerülnek a vagonokba (hajókba). Amennyiben ilyen lehetőségek nincsenek, az anyagokat ideiglenesen a földre rakják, azután kerülnek berakásra a vagonokba (hajókba). Az üzemanyagnak a raktár tároló eszközeiből a vasúti tartálykocsiba (tankerba) való közvetlen átszívása a dandár raktár csővezetékével történik.

A rakományok légi szállítóeszközökön való időbeni továbbítása érdekében a dandár parancsnok köteles: kiválasztani a dandár településekor minden alkalommal, a települési körlete közelében a leszálláshoz és az anyagok légi kidobásához szükséges területet; kijelölni a légi szállítóeszközökön érkező és továbbítandó anyagok átvételi, továbbítási körzetéhez vezető gépkocsi utakat; biztosítani a légi úton szállításra kerülő anyagi eszközök előkészítését, az eljuttatás feltéte-

lezett módszerének megfelelően, valamint a tervezett továbbítási módszerek megfelelő időbeni biztosítását, a légi szállítóeszközökön, továbbítandó anyagok, valamint a hadsereg, illetve központ hadtáp ellátó dandár raktáraiban az anyagi eszközök becsomagolására, a légi szállítóeszközök be- és kirakására kiképzett személyi állományt.

Az anyagi eszközök légi szállítóeszközökön való továbbítása (átvétele) esetén a dandárparancsnok (törzs) a légi szállító egység képviselőjével, a közlekedési szolgálat főnökével és a hadsereg, illetve az MN EHVP közúti komendáns szolgálatával együttműködve köteles: megszervezni a leszálló területek és a hozzájuk vezető bekötő utak előkészítését (a légi kidobással érkező anyagok kidobáshoz szükséges területe); kijelölni a légi szállítóeszközök berakásához (kirakásához) szükséges erőket és szétosztani az eszközöket a leszálló területenként; biztosítani a szilárd összeköttetést az ellátó dandár vezetési pontja és az anyagokat továbbítandó körlet között; rendszabályokat foganatosítani az álcázással, őrzéssel és védelemmel kapcsolatban.

Az anyagi eszközök repülőtérről légi szállítóeszközökön való továbbítása esetén a dandár parancsnok (törzs) időben köteles biztosítani az anyagi eszközöknek a légi szállítóeszközökhöz való szállítását és a légi szállítóeszközökbe való berakását.

A dandárhoz légi szállítóeszközökön érkező anyagok a dandár erőivel és eszközeivel kerülnek gépkocsira átrakásra és a rendeltetési helyre való szállításra.

A dandárhoz érkező anyagi eszközök átvételét és rendeltetés szerinti továbbítását (kiadás, átadás) a hadsereg, illetve a központ hadtáp ellátó dandár raktárak (raktár-részlegek) képviselői valósítják meg. Ezeknek a munkálatoknak a befejezését a raktárak főnökei (képviselői) jelentik a dandár parancsnoknak (törzsnek), a raktár részleg főnökei az ellátó dandár operatív csoport vezetőjének és az alárendeltségnek megfelelő raktárak főnökeinek.

A vasúti, vízi és légi szállítóeszközökön érkezett anyagok átvételének (továbbítás esetén a berakás befejezésének) idejét a fentiekben kívül közlik az érintett kirakó állomás (kikötő) és repülőtér katonai komendánsai részére is.

Az átvett, továbbított és a hadsereg, illetve központ hadtáp ellátó dandár raktáraiban és raktár részlegekben tárolt anyagi eszközök nyilvántartása ezekben a raktárakban (raktár részlegekben) történik az érvényben lévő utasítások alapján.

Az anyagi eszközök tárolását a hadsereg, illetve a központ hadtáp ellátó dandár raktáraiban és ezek raktár részlegeiben a raktár főnökei szervezik az érvényben lévő segédletek és utasítások, valamint a megfelelő fegyvernemi főnökök, szakcsoportok főnökei és szolgálat főnökök kiegészítő utasításai és követelményei alapján. A tárolási szabályok berartását a dandár parancsnok a törzsén, saját helyettesein és szolgálat főnökökön keresztül ellenőrzi.

A hadsereg, illetve a központ hadtáp ellátó dandár készletei tárolásra kerülhetnek gépjárműveken vagy földön (előkészített területeken, természetes fedezékekben, illetve műszaki létesítményekben).

A szükségletnek megfelelően a tárolás folyamán a hadsereg, illetve a központ hadtáp ellátó dandár raktárai és raktár részlegei megvalósítják az anyagi eszközök készletek osztályozását, komplettírozását, csomagolását és a rendeltetésnek megfelelően a következő továbbításhoz (kiadáshoz) való előkészítését.

A hadsereg, illetve a központ hadtáp ellátó dandár raktáraiba, raktár részlegeibe érkező hátraszállított rakományok (többek között a zsákmány anyagok)

ezeknek a raktár főnököknek (raktár részleg főnököknek) az utasításai alapján tüzetesen átvizsgálásra, hatástalanításra, osztályozásra és a seregest tervének megfelelően a rendeltetési helyre kerülnek továbbításra.

A dandárhoz érkező anyagi eszközök átvételével, tárolásával, továbbításával (kiadásával, átadásával) kapcsolatos berakási-, kirakási munkák megszervezése az érintett raktárak (raktár részlegek) főnökei illetve azok képviselői által történik. Erre a célra felhasználásra kerülnek a raktárak (raktár részlegek), az önálló rakodó és szállítmánykísérő zászlóaljok személyi állománya és technikája.

Az önálló rakodó és szállítmánykísérő zászlóaljok gépirakodó alegysége rendszerint centralizáltan kerül felhasználásra (az ellátó dandár parancsnok terve szerint) konkrét feladatok végrehajtására. A gépirakodó alegységek erői és eszközeinek egy része csak egyes esetekben kerülhetnek a raktár főnökök igénylése alapján a raktárak részére rendelkezésre bocsátásra. Ha az ellátó dandár részére kirakó állomások (kikötők) és repülőterek kerülnek kijelölésre, akkor az önálló rakodó és szállítmánykísérő zászlóaljok gépirakodó eszközei elsősorban ezekben az állomásokon (kikötőkben) és repülőtereken elvégzendő rakodási munkára kerülnek felhasználásra.

A seregest tömeges technikájának üzemanyaggal történő feltöltésének megszervezése, az erre meghatározott körletben közvetlenül az üzemanyag feltöltő századparancsnok által történik.

Az adott körletben a technika üzemanyaggal történő feltöltése megszervezésére az elhatározást a századparancsnok vázlaton önti formába. Az elhatározásban kifejezésre juttatja: a feltöltési pontok szétbontakozási helyeit és a technika egyidőben való feltöltésénél a lehetőségeiket, azoknak az üzemanyagoknak a fajtáját és minőségét, amelyek egyes feltöltési pontokon kiadásra kerülnek, a technikai oszlopok a feltöltési helyekhez vezető útvonalát és a feltöltés után a csapatok menetvonalára való kivezető utakat, a forgalomszabályzó őrsöket, fedezékeket a személyi állomány részére, a század vezetési pontjának helyét, az összeköttetés, őrzés- és védelem megszervezését.

A feltöltési körletbe annyi technika megy be, amelyet a század eszközeivel egyidőben fel lehet tölteni.

A század üzemanyag készletei feltöltésére az üzemanyag szállítás az ellátó dandár parancsnok (törzs) utasítása alapján az ellátó dandár üzemanyag szállító zászlóalj alegységei kerülnek kijelölésre.

A hadtáptechnika javítása, az önálló hadtáp technikai javító üzem parancsnoka által kerül megszervezésre (csak a központ hadtáp ellátó dandára rendelkezik hadtáp technikai javító üzemmel).

A javításra váró hadtáp technika a hadtáp javító üzembe a hadsereg illetve az ellátó dandár szállító eszközeivel kerül hátraszállításra. Elsősorban azok a technikák kerülnek javításra, amelyek helyreállítása a legkevesebb munka- és időráfordítást igénylik. A javítás rendszerint fődarabcsérés módszerrel történik. Azok a javításra váró eszközök, amelyek megjavítása az önálló hadtáp technikai javító üzemben (században) nem lehetséges, az előjáró utasításának megfelelően hátraszállításra kerülnek, a javíthatatlan eszközök pedig a megjelölt rendben tartalékalkatrészekre kerülnek szétszerelésre.

Az ellátó dandárhoz utalt magasabbegységek és egységek kenyérrel történő ellátása és mosódai kiszolgálása az ellátó dandár parancsnok elhatározása, az érvényben lévő szabályzatok, követelményei, valamint a hadsereg, illetve az MN

EHVP élmezési és ruházati szolgálatvezetők utasításai alapján a megfelelő tábori sütőde és tábori mosódai osztag parancsnok által kerül megszervezésre.

A seregtest hadművelati manővercsoport állományába ténykedő ellátó dandár erői és eszközei egy része rendszerint magába foglalja: a dandár operatív csoportját, a kiszolgáló és biztosító alegységekkel együtt; önálló gépkocsi szállító zászlóaljkat (hadserepparancsnok hadtáp helyettes illetve az MN EHVP pk.) által meghatározott lőszer, üzemanyag, élelem, egészségügyi, harckocsi, gépkocsi, műszaki, vegyvédelmi és híradó eszközkészletekkel, valamint a megfelelő hadsereg, illetve központ hadtáp ellátó dandár raktárak a szükséges személyi állományával és egyéb szervezeteket a szükségleteknek megfelelően.

A hadművelati manőver csoport csapatai hadtápbiztosítására kijelölt erők és eszközök a tevékenységi körletébe történő előremozgás, a település és áttelepülés, a feladat végrehajtása folyamán megerősítésre kerülnek összefegyvernemi alegységekkel.

Az ellátó dandár egységei és alegységei az áttelepülést és a települést minden esetben csökkentett távolságokra kötelesek végrehajtani – a harcbiztosító alegységek fedezete alatt.

A hadművelati manőver csoport tevékenységétől függően az ellátó dandár kiküldönített erői és eszközei feladatait rendszerint rövid megállásokkal, illetve menetelve oldja meg, állandó készenlétben a légi szállítóeszközökön érkező anyagi eszközök átvételére.

Az ellátó dandár tevékenysége folyamatos vezetésének biztosítására, megszervezésre és fenntartásra kerül a dandár vezetési pontjának híradása az alábbi szervekkel:

- hadsereg hadtápvezetési ponttal, illetve MN EHVP-al;
- azokkal a közúti komendáns magasabbegységek (egységek) vezetési pontjaival, amelyek kiszolgálják a front (hadsereg) katonai gépkocsiutak azon részeit, amelyeken a dandár erőivel és eszközeivel az után- és hátraszállítás megvalósításra kerül;
- azon kirakóállomások (kikötők), repülőterek és leszállóhelyek (anyagkikötőhelyek) katonai komendánsaival, amelyeken keresztül a dandár (az erői- és eszközeinek egy része) kap vagy továbbít anyagi eszközöket;
- az ellátó dandár valamennyi egysége és alegysége vezetési pontjával;
- a dandárnak megerősítésül adott egységek és alegységek vezetési pontjaival;
- a dandár őrzés és védelmét biztosító egységek és alegységek harcállás-pontjaival;
- azon alárendeltségű magasabbegységek és egységek hadtápvezetési pontjaival, amelyek ellátásra az ellátó dandárhoz vannak utalva;
- az ellátó dandár közelében tevékenykedő hadtáp magasabbegységek, egységek és intézetek vezetési pontjaival.

Az ellátó dandár erői és eszközei egy részének a főerőktől elszakadva való tevékenysége esetén az összeköttetés az ellátó dandár vezetési pontja és operatív csoportja között is megszervezésre kerül.

Az ellátó dandár vezetési pontjának híradása az ellátó dandár híradó főnöke által kerül megszervezésre az ellátó dandár parancsnok elhatározása, a dandár törzsfőnök utasításai, a hadsereg hadtáp TÖF, illetve az MN EHVP pk. intézkedései alapján.

Az ellátó dandár (operatív csoport) vezetési pontja a (hadsereg) hadtápvezetési pontja, illetve az MN EHVP, a közúti-komendáns magasabbegységek (egységek) vezetési pontja, a kirakó állomások (kikötők) repülőterek katonai komendánsai, az ellátó dandár őrzését és védelmét biztosító egységek, alegységek harcálláspontjai az ellátó dandárhoz ellátásilag utalt egységek és magasabbegységek hadtáp vezetési pontjai, valamint az ellátó dandár közelében tevékenykedő magasabbegységek és egységek vezetési pontjai között a híradás az MN EHVP pk., illetve a hadsereg htp. TÖF utasításainak megfelelően alapvetően az előjáró erőivel és eszközeivel történik.

6. Az ellátó dandár vezetése

Az ellátó dandár tevékenységének sikere elsősorban a szilárd vezetés függvénye. A vezetésnek arra kell irányulnia, hogy a dandár alegységei, egységei az állománytábla szerinti személyi állománnyal, fegyverzettel, technikával és felszereléssel időben feltöltésre kerüljenek, az egységek, alegységek hadrafoghatósága állandóan biztosítva legyen, a dandár személyi állománya magas színvonalon legyen képes a feladatok végrehajtására, a dandár erői és eszközei az ellátandó csapatokhoz állandóan közelítésre kerüljenek, a személyi állomány körében aktív, célratörő, folyamatos politikai munka kerüljön végrehajtásra, az alegységek, egységek mindenoldalú biztosítása feszesen meg legyen szervezve, az alegységek, egységek folyamatosan szilárdan legyenek vezetve, biztosítva legyen a hadművelleti, hadművelleti-hadtáp helyzetre vonatkozó adatok folyamatos gyűjtése, elemzése, feldolgozása, az elhatározások időbeni meghozatala és a végrehajtókhoz történő időbeni eljuttatása, a csapatok hadtápbiztosításával kapcsolatos feladatok időbeni megtervezése, megszervezése és végrehajtása, a folyamatos együttműködés fenntartása, a megszabott feladatok folyamatos ellenőrzésének végrehajtása.

A dandár vezetésének folyamatosnak, operatívnak, rugalmasnak és rejtettnek kell lenni.

A dandár vezetése magába foglalja: a vezetés szerveit, a vezetési pontokat, a híradás rendszerét, a vezetés automatizált rendszerét és eszközeit. Ezért az ellátó dandár vezetési rendszerét már az állandó harcckészültség időszakában ki kell elégíteni, a gyakorlatokon folyamatosan pontosítani és korszerűsíteni.

A dandárparancsnok a vezetést egyszemélyben a helyettesei, a törzs és a szolgálatfőnökök, továbbá az anyagellátást és szállítást tervező osztály útján valósítja meg.

A dandár vezetéséhez szükséges adatok a hadsereg hadtáp törzs, illetve az MN előretolt hadtápvezetési ponton tartózkodó szolgálati és szakelőjáróktól, továbbá az együttműködőktől és az alárendeltektől kapja meg az e célra létrehozott információs csatornán, esetenként közvetlenül is.

A dandár egységei, alegységei (a kikülönített dandár részleg) vezetésére vezetési pont kerül megszervezésre, melynek állományába a dandár vezetése (a kikülönített dandár részleg vezetése) híradó alegységek, és a mindenoldalú biztosításra kijelölt erők és eszközök tartoznak.

A dandár vezetési pontja (a dandár részleg vezetési pontja is hasonlóan) a települési (összpontosítási) körlet középpontjában települ olyan számvetéssel, hogy biztosítható legyen az alegységek, egységek szilárd vezetése és megbízható összeköttetés a hadsereg hadtáp törzsszel, illetve az MN Előretolt Hadtápvezetési Ponttal.

A dandár (a kikülönített dandár részleg) vezetési pontja az alábbi csoportokra tagozódik: vezetési csoport, híradó csoport, biztosító csoport. A vezetési csoportba tartozik: a dandár parancsnok és helyettesei, a törzs, politikai osztály, az anyagellátást és szállítást tervező osztály, a szolgálat főnökök.

A dandár egységei és alegységei vezetési pontjai az egységek, alegységek települési körleteiben települnek. Menetben a dandár az egységek, alegységek vezetési pontjai a főcörök élén menetelnek.

Az ellátó dandár raktárainak vezetési pontjai annak az önálló gépkocsi szállító zászlóaljnak (századnak) a vezetési pontján települnek, amely a hadműveleti készleteiket szállítja.

Az összekötöttes az alárendeltekkel a helyőrségparancsnokságok (önálló gépkocsi szállító zászlóaljak, századok) útján kerül megszervezésre, olyan számvetéssel hogy egy helyőrségen belül (önálló gépkocsi szállító zászlóaljon belül) a raktárak részéről párhuzamos híradás szervezésének szükségessége ne merüljön fel.

Az együttműködést a saját egységek, alegységek között továbbá azokkal a katonai szervezetekkel kell szervezni, akikkel az ellátó dandár a kapott feladat végrehajtása érdekében közös tevékenységet kell, hogy folytasson.

Az alárendelt egységek és alegységek együttműködésének szervezésekor az erőfeszítéseket össze kell hangolni. A fő feladatok végrehajtása érdekében – az anyagi eszközök átvétele, szállítása, hátraszállítása, a technika üzemanyaggal történő tömeges feltöltése stb. –; törekedni kell arra, hogy az egységek és alegységek parancsnokai helyesen értelmezzék a kapott feladatokat és azok végrehajtását, továbbá arra, hogy a várható helyzeteknek megfelelően az egységek, alegységek tevékenysége különböző változásoknak megfelelően összehangolásra kerüljenek.

A közúti-komendáns magasabhegységekkel és egységekkel az együttműködést az alábbi kérdésekben kell szervezni; kölcsönös tájékoztatás a katonai gépkocsi utakon kialakult helyzetéről; az ellátó dandár gépkocsi oszlopai katonai gépkocsi úton lévő mozgási grafikonjának összehangolása, részére a szükséges segítség megadása, valamint az után- és hátraszállítás időszakában a dandár gépkocsi oszlopainak irányítására; a dandárhoz érkező és távozó más gépjárműoszlopok érkezésének és távozásának ideje, ezeknek az oszlopoknak a katonai gépkocsi úton való helyzete stb.

A dandár részére az anyagi eszközöket továbbítókkal és a dandártól vételőzökkal, az alábbi kérdésekben kerül az együttműködés megszervezésre: kölcsönös informálás a települési helyekre, a továbbított (kiadásra tervezett) anyagok fajtái és mennyisége, a továbbítás ideje és a gépkocsi oszlopok málházásra (lemálházásra) való indításának és megérkezésének lehetséges ideje, a berakó-kirakó munkák állásai; a dandár gépkocsi oszlopai által szállított anyagi eszközök átadási-átvételi körletek vegyi, sugár és bakteriológiai helyzete; a gépkocsi oszlopok részére nyújtandó közös segítség (a személyi állományuk teljes mentesítése, részükre melegítkezés és egészségügyi ellátás biztosítása, valamint a gépjárművek technikai kiszolgálásának és javításának biztosítása stb.).

A kirakó állomások (kikötök) és repülőterek katonai komendánsaival az együttműködést az alábbi kérdésekben kell szervezni: kölcsönös tájékoztatás a dandárhoz érkező és továbbítandó rakományok fajtáiról, mennyiségéről, feladatairól és címzettjeiről; a berakásra (kirakásra) érkező járművek megérkezésének

lehetséges ideje, a kirakó állomásokon, kikötőkben és a repülőtereken a rakodó állomások teljesítő képessége, ezeknek a körleteknek a sugár, vegyi és bakteriológiai helyzete stb.

Az ellátó dandár törzs a feladatok végrehajtása, az alárendeltek szilárd vezetése érdekében az alábbi legfontosabb terveket, okmányokat kell, hogy kidolgozza:

1. Dandárparancsnokok parancsát a dandár áttelepülésére.
2. A dandár áttelepülési tervét.
3. A dandár településével kapcsolatos parancsot.
4. A dandár telepítésének tervét.
5. A dandár tevékenysége megszervezésével kapcsolatos parancsot.
6. A dandár tevékenysége megszervezésének tervét.
7. A dandár harcbiztosítási intézkedését.
8. A dandár harcbiztosítási tervét.

A fentiekén kívül a dandárparancsnok helyettes a törzsfőnök kivételével, a helyettesek, szolgálat főnökök azon kívül, hogy résztvesznek a tervek, parancsok kidolgozásában, elkészítik a saját részletes ellátási, biztosítási terveiket és a szükséges szakintézkedéseket, parancsokat.